

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра педагогіки та психології управління соціальними системами імені
акад. І.А. Зязюна

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

НАУКОВІ ОСНОВИ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ

рівень вищої освіти	<u>Третій (освітньо-науковий)</u> перший (бакалаврський) / другий (магістерський)
галузь знань	<u>01 Освіта/Педагогіка</u>
спеціальність	<u>011 Освітні, педагогічні науки</u>
освітня програма	<u>Освітні, педагогічні науки</u>
вид дисципліни	<u>професійна підготовка, обов'язкова</u> (загальна підготовка / професійна підготовка; обов'язкова/вибіркова)
форма навчання	<u>денна, заочна</u>

Харків – 2024 рік

Навчально-методичні матеріали лекцій

План лекційних занять

Тема	Кількість годин
Тема 1. Вступ до ОК «Наукові основи ВПО та підготовки фахівців». Предмет, мета й завдання ОК «Наукові основи ВПО та підготовки фахівців». Компетентності та результати навчання, здобувачів хто вивчає ОК. Базові поняття дисципліни. Освітня євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави.	2
Тема 2. Парадигмальні основи сучасної освіти. Європейська кредитно-трансфертна система (ECTS), її принципи, шляхи і засоби адаптації у вищу освіту України. Теоретичні основи студентоцентрованого навчання (СЦН). Проект ТЮНІНГ.	2
Тема 3. Методологічні підходи у підготовки сучасного конкурентоспроможного фахівця. Компетентісний, системний, контекстний підходи у формування особистості сучасного фахівця.	2
Тема 4. Євроінтеграційний аспект у системі підготовки сучасного конкурентоспроможного фахівця. Система вищої освіти в Україні. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. Та перспективи. Цілі, принципи, етапи, концепції розвитку системи вищої освіти в Україні. Розвиток освіти і науки України – у фокусі плану пріоритетних дій Уряду на 2021-2030 рр. Сайт МОН України.	2
Тема 5. Державне регулювання професійної діяльності. Професійна діяльність. Сутність, зміст, характеристика. Вимоги по професії, до працівника. Професійний стандарт. Функції діяльності. Готовність до діяльності.	2
Тема 6. Державне регулювання освітньої діяльності. Освітня діяльність, базові дефініції. Цілі і завдання учасників освітнього процесу. Стандарти вищої освіти. Освітні програми. Зміст, характеристика, призначення. Відповідальність в системі «викладач-здобувач-ЗВО». Суб'єктність педагогічного процесу у вищій школі. Ознаки прояву суб'єктності: активність, мотивація, ініціативність, включення у задачу, можливості самостійного аналізу своєї діяльності.	2
Тема 7. Основні завдання ЗВО та напрями модернізації підготовки майбутніх фахівців. Основні завдання ЗВО. Наукові школи у підготовці сучасних фахівців: змістовний, організаційно-процесуальний та особистісний компоненти. Зміст освіти як засіб розвитку здобувача та формування його культури. Сутність змісту освіти. Теорії і підходи формування змісту освіти. Принципи і критерії відбору змісту освіти. Відповідальність викладача у відборі змісту освіти і підготовці сучасних конкурентоспроможних фахівців. Права здобувачів у визначенні індивідуальної траєкторії підготовки., вибіркова частина ОП/ОНП.	2
Тема 8. Гуманістично орієнтована модель підготовки фахівців у вищій школі як база для розвитку особистісного, інтелектуального й професійного потенціалу майбутніх конкурентоспроможних фахівців (Лекція-конференція)	2

Тема 1. Вступ до ОК «Наукові основи ВПО та підготовки фахівців».

Предмет, мета й завдання ОК «**Наукові основи ВПО та підготовки фахівців**». Компетентності та результати навчання, здобувачів хто вивчає ОК. Базові поняття дисципліни. Освітня євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави.

Рекомендована література:

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк**. Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с.

<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>

2. Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг. ред. В.В.Іванішин. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига: Латвія: Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.)

<https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVkJk4L0VUb11GbDEyWDJWRnFXMVFQRHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>

3. Сучасна освіта України: державно управлінський аспект: монографія /Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І.. Харків: ФОП Іванченко І.С., 2021. 292 с.

4. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної ради України. 2019. №2657-VIII. 2661 – VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

5. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 37-38, ст.2014). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

6. Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років». На сайті: Освітня політика: портал громадських експертів. URL :<http://education-ua.org/ua/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>

7. «Освіта незламної Харківщини» на 2024 – 2028 роки. <https://oblrada-kharkiv.gov.ua/program/oblasna-programa-rozvytku-osvityosvita-nezlamnoyi-harkivshhynyna-2024-2028-roky/>.

8. Стратегія розвитку Харківської області на період до 2027 р. (<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>)

Тема 2. Парадигмальні основи сучасної освіти.

Європейська кредитно-трансфертна система (ECTS), її принципи, шляхи і засоби адаптації у вищу освіту України. Теоретичні основи студентоцентрованого навчання (СЦН). Проект ТЮНІНГ. Якість освіти як комплексне поняття в межах квалітології (теорія якості, теорія оцінки якості, теорія управління якістю). Освітня парадигма для розвитку фахівців-курс на лідерство. Освітнє лідерство. НРК. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти. Дескриптори НРК.

Рекомендована література:

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк**. Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с.

<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>

2. Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг. ред. В.В.Іванішин. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига: Латвія: Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та

здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.)

<https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVkJk4L0VUb1IGbDEyWDJWRnFXMVFQRHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>

3. Сучасна освіта України: державно управлінський аспект: монографія /Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І. Харків: ФОП Іванченко І.С.,2021. 292 с.

4. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної ради України. 2019. №2657-VIII. 2661 – VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

5. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 37-38, ст.2014). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

6. Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років». На сайті: Освітня політика: портал громадських експертів. URL :<http://education-ua.org/ua/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>

7. «Освіта незламної Харківщини» на 2024 – 2028 роки. <https://oblrada-kharkiv.gov.ua/program/oblasna-programa-rozvytku-osvityosvita-nezlamnoyi-kharkivshhynyna-2024-2028-roky/>.

8. Стратегія розвитку Харківської області на період до 2027 р. (<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>)

10д. Ольга Ігнатюк Готовність до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх докторів філософії як стратегія і результат якості підготовки в технічному університеті. Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи: І Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю: м.Запоріжжя, 10 квітня 2020. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. С.12-14.

11. Романовський О.Г., Ігнатюк О.А. Вимоги ринку праці та ключові тенденції формування «якісного» майбутнього фахівця другого та третього рівнів підготовки спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Теорія і практика управління соціальними системами. 2022. №1. С.3-16 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/>
DOI:10.20998/2078-7782.2022.1.01

Тема 3. Методологічні підходи у підготовки сучасного конкурентно спроможного фахівця.

Компетентісний, системний, контекстний підходи у формування особистості сучасного фахівця.

Рекомендована література:

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк**. Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с.

<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>

2. Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг.ред. В.В.Іванішин. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига:Латвія:Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.)

<https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVkJk4L0VUb1IGbDEyWDJWRnFXMVFQRHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>

[A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)

3. Сучасна освіта України: державно управлінський аспект: монографія /Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І. Харків: ФОП Іванченко І.С.,2021. 292 с.

4. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної ради України. 2019. №2657-VIII. 2661 – VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

5. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 37-38, ст.2014). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

6. Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років». На сайті: Освітня політика: портал громадських експертів. URL :<http://education-ua.org/ua/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>

7. «Освіта незламної Харківщини» на 2024 – 2028 роки.
<https://oblrada-kharkiv.gov.ua/program/oblasna-programa-rozvytku-osvityosvita-nezlamnoyi-harkivshhynyna-2024-2028-roky/>.

8. Стратегії розвитку Харківської області на період до 2027 р. (<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>)

12. Ігнатюк О.А. Аналіз зарубіжного досвіду Північної Європи щодо моделей професійної підготовки майбутніх творчих педагогів-лідерів в умовах вищої освіти. Теорія і практика управління соціальними системами. Харків: НТУ «ХПІ»,2022. №3. С.84-95. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.3.09

11. Романовський О.Г., Ігнатюк О.А. Вимоги ринку праці та ключові тенденції формування «якісного» майбутнього фахівця другого та третього рівнів підготовки спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Теорія і практика управління соціальними системами. 2022. №1. С.3-16 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.1.01

Тема 4. Євроінтеграційний аспект у системі підготовки сучасного конкурентоспроможного фахівця.

Система вищої освіти в Україні. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. Та перспективі. Цілі, принципи, етапи, концепції розвитку системи вищої освіти в Україні. Розвиток освіти і науки України – у фокусі плану пріоритетних дій Уряду на 2021-2030 рр. Сайт МОН України.

Рекомендована література:

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк**. Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с.

<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>

2. Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг.ред. В.В.Іванішин. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига:Латвія:Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.)

<https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZHI2Lm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVkJk4L0VUb1IGbDEyWDJWRnFXMVFRHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>

3. Сучасна освіта України: державно управлінський аспект: монографія /Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І. Харків: ФОП Іванченко І.С.,2021. 292 с.

4. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної ради України. 2019. №2657-VIII. 2661 – VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 37-38, ст.2014). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
6. Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років». На сайті: Освітня політика: портал громадських експертів. URL :<http://education-ua.org/ua/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>
7. «Освіта незламної Харківщини» на 2024 – 2028 роки. <https://oblrada-kharkiv.gov.ua/program/oblasna-programa-rozvytku-osvityosvita-nezlamnoyi-kharkivshhynyna-2024-2028-roky/>.
8. Стратегія розвитку Харківської області на період до 2027 р. (<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>)

12. Ігнатюк О.А. Аналіз зарубіжного досвіду Північної Європи щодо моделей професійної підготовки майбутніх творчих педагогів-лідерів в умовах вищої освіти. Теорія і практика управління соціальними системами. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. №3. С.84-95. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.3.09

11. Романовський О.Г., Ігнатюк О.А. Вимоги ринку праці та ключові тенденції формування «якісного» майбутнього фахівця другого та третього рівнів підготовки спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Теорія і практика управління соціальними системами. 2022. №1. С.3-16 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.1.01

Тема 5.. Державне регулювання професійної діяльності.

Професійна діяльність. Сутність, зміст, характеристика. Вимоги по професії, до працівника. Професійний стандарт. Функції діяльності. Готовність до діяльності.

Рекомендована література:

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк**. Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>
2. Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг.ред. В.В.Іванішин. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига:Латвія:Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.) <https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZmJ2Lm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVvKjNj4L0VUub1IGbDEyWDJWRnFXMVFORHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>
3. Сучасна освіта України: державно управлінський аспект: монографія /Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І. Харків: ФОП Іванченко І.С.,2021. 292 с.
4. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної ради України. 2019. №2657-VIII. 2661 – VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 37-38, ст.2014). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
6. Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років». На сайті: Освітня політика: портал громадських експертів. URL :<http://education-ua.org/ua/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>
7. «Освіта незламної Харківщини» на 2024 – 2028 роки.

<https://oblrada-kharkiv.gov.ua/program/oblasna-programa-rozvytku-osvityosvita-nezlamnoyi-harkivshhynyna-2024-2028-roky/>.

8. Стратегія розвитку Харківської області на період до 2027 р. (<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>)

10. Професійний стандарт

https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf

12. Ігнатюк О.А., Романовський О.Г., Резнік С.М., Середа Н.В., Костиця І.В. Галузевий та регіональний контекст підготовки здобувачів вищої освіти другого та третього рівнів спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Матеріали XIV МНПК «International scientific innovations in human life», 04-06.08.2022, Манчестер, Великобританія, <http://sci-conf.com.ua>

Тема 6. Державне регулювання освітньої діяльності.

Освітня діяльність, базові дефініції. Цілі і завдання учасників освітнього процесу. Стандарти вищої освіти. Освітні програми. Зміст, характеристика, призначення.. Відповідальність в системі «викладач-здобувач-ЗВО». Суб'єктність педагогічного процесу у вищій школі. Ознаки прояву суб'єктності: активність, мотивація, ініціативність, включення у задачу, можливості самостійного аналізу своєї діяльності.

Рекомендована література:

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк**. Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>

2. Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг. ред. В.В.Іванішин. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига:Латвія:Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.) <https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZHZHJ2Lm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVkJk4L0VUyB1IGbDEyWDJWRnFXMVFQRHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>

3. Сучасна освіта України: державно управлінський аспект: монографія /Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І. Харків: ФОРМ Іванченко І.С.,2021. 292 с.

4. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної ради України. 2019. №2657-VIII. 2661 – VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

5. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 37-38, ст.2014). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

6. Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років». На сайті: Освітня політика: портал громадських експертів. URL :<http://education-ua.org/ua/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>

7. «Освіта незламної Харківщини» на 2024 – 2028 роки. <https://oblrada-kharkiv.gov.ua/program/oblasna-programa-rozvytku-osvityosvita-nezlamnoyi-harkivshhynyna-2024-2028-roky/>.

8. Стратегія розвитку Харківської області на період до 2027 р. (<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>)

10. Професійний стандарт

https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf

12. Ігнатюк О.А., Романовський О.Г., Резнік С.М., Серєда Н.В., Костиря І.В. Галузевий та регіональний контекст підготовки здобувачів вищої освіти другого та третього рівнів спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Матеріали XIV МНПК «International scientific innovations in human life», 04-06.08.2022, Манчестер, Великобританія, <http://sci-conf.com.ua>

7д. Ігнатюк О.А. Модель оцінки реалізації наукового потенціалу здобувачів вищої освіти рівнів «магістр» та «доктор філософії» спеціальності «Освітні, педагогічні науки». Модифікація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій: III Міжнарод.наук.-практ.конф.:м.Київ, 24-25 січня 2020/ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-практичний центр прикладної інформатики НАН України: збірник наук. праць. Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2020. С.12-16.

14д. Ігнатюк О.А. Важливість академічної культури в контексті якості лідерства освітнього простору технічного університету (на прикладі програм підготовки магістра та доктора філософії спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»). Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXX міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2022, 19-21 жовтня 2022 р. / за ред. проф. Сокола Є.І. – Харків: НТУ «ХПІ». С.752

Тема 7. Основні завдання ЗВО та напрями модернізації підготовки майбутніх фахівців.

Основні завдання ЗВО. Наукові школи у підготовці сучасних фахівців: змістовний, організаційно-процесуальний та особистісний компоненти. Зміст освіти як засіб розвитку здобувача та формування його культури. Сутність змісту освіти. Теорії і підходи формування змісту освіти. Принципи і критерії відбору змісту освіти. Відповідальність викладача у відборі змісту освіти і підготовці сучасних конкурентоспроможних фахівців. Права здобувачів у визначенні індивідуальної траєкторії підготовки., вибіркова частина ОП/ОНП.

Рекомендована література:

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк**. Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с.

<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>

11. Романовський О.Г., Ігнатюк О.А. Вимоги ринку праці та ключові тенденції формування «якісного» майбутнього фахівця другого та третього рівнів підготовки спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Теорія і практика управління соціальними системами. 2022. №1. С.3-16 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.1.01

9д. Dubinina, O. N., Ihnatiuk, O. A. & Sereda, N. V. (2020), Pedagogical Acme-Technology Of Formation Of Responsibility Among Leader-Professionals During The Process Of Professional Education . Теорія і практика управління соціальними системами. № 4. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/>

12д. Ігнатюк О.А. Аналіз зарубіжного досвіду Північної Європи щодо моделей професійної підготовки майбутніх творчих педагогів-лідерів в умовах вищої освіти. Теорія і практика управління соціальними системами. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. №3. С.84-95. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.3.09

2.Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг.ред. В.В.Іванішун. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига:Латвія:Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно

орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.)

<https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZHJ2Lm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVkJk4L0VUub1IGbDEyWDJWRnFXMVFORHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>

7д. Ігнатюк О.А. Модель оцінки реалізації наукового потенціалу здобувачів вищої освіти рівнів «магістр» та «доктор філософії» спеціальності «Освітні, педагогічні науки». Модифікація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій: III Міжнарод.наук.-практ.конф.:м.Київ, 24-25 січня 2020/ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-практичний центр прикладної інформатики НАН України: збірник наук. праць. – Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2020. – С.12-16.

11д. Ігнатюк О.А. Важливість академічної культури в контексті якості лідерства освітнього простору технічного університету (на прикладі програм підготовки магістра та доктора філософії спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»). Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXX міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2022, 19-21 жовтня 2022 р. / за ред. проф. Сокола Є.І. – Харків: НТУ «ХПІ». С.752

2д. Dubinina, O. N., **Ihnatiuk, O. A.**, Sereda, N. V. (2020), "The Phenomenon of Responsibility for the Preparation of Professional Leaders of Digital Generation", Information Technologies and Learning Tools, no. 79(5), pp. 325-340, available at: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3931>, DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.3931> (**Web of Science Core Collection**)

Тема 8. Гуманістично орієнтована модель підготовки фахівців у вищій школі як база для розвитку особистісного, інтелектуального й професійного потенціалу майбутніх конкурентоспроможних фахівців (Лекція-конференція)

Рекомендована література:

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк**. Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с.

<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>

2.Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг.ред. В.В.Іванішин. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига:Латвія:Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.)

<https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZHJ2Lm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVkJk4L0VUub1IGbDEyWDJWRnFXMVFORHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>

11. Романовський О.Г., Ігнатюк О.А. Вимоги ринку праці та ключові тенденції формування «якісного» майбутнього фахівця другого та третього рівнів підготовки спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Теорія і практика управління соціальними системами. 2022. №1. С.3-16 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.1.01

9д. Dubinina, O. N., **Ihnatiuk, O. A.** & Sereda, N. V. (2020), Pedagogical Acme-Technology Of Formation Of Responsibility Among Leader-Professionals During The Process Of Professional Education . Теорія і практика управління соціальними системами. № 4. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/>

10. Ігнатюк О.А. Аналіз зарубіжного досвіду Північної Європи щодо моделей професійної підготовки майбутніх творчих педагогів-лідерів в умовах вищої освіти. Теорія і практика управління соціальними системами. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. №3. С.84-95. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.3.09

7д. Ігнатюк О.А. Модель оцінки реалізації наукового потенціалу здобувачів вищої освіти рівнів «магістр» та «доктор філософії» спеціальності «Освітні, педагогічні науки». Модифікація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій: III Міжнарод. наук.-практ. конф.: м.Київ, 24-25 січня 2020/ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-практичний центр прикладної інформатики НАН України: збірник наук. праць. – Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2020. – С.12-16.

11д. Ігнатюк О.А. Важливість академічної культури в контексті якості лідерства освітнього простору технічного університету (на прикладі програм підготовки магістра та доктора філософії спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»). Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXX міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2022, 19-21 жовтня 2022 р. / за ред. проф. Сокола Є.І. – Харків: НТУ «ХПІ». С.752

2д. Dubinina, O. N., **Ihnatiuk, O. A.**, Sereda, N. V. (2020), “The Phenomenon of Responsibility for the Preparation of Professional Leaders of Digital Generation”, Information Technologies and Learning Tools, no. 79(5), pp. 325-340, available at: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3931>, DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.3931> (**Web of Science Core Collection**)

Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу здобувачів

Самостійна робота здобувачів (СРС) займає провідне місце у системі сучасної вищої освіти. З усіх видів навчальної діяльності СРС значною мірою забезпечує формування самостійності як провідної риси особистості аспіранта.

Самостійна робота завершує завдання усіх інших видів навчальної діяльності. Адже знання, що не стали об'єктом власної діяльності, не можуть вважатися дійсним надбанням людини. Тому СРС має навчальне, особисте та суспільне значення.

Навчальна діяльність характеризується суб'єктністю, активністю, предметністю, цілеспрямованістю, наявністю структури та змісту.

Особливими ознаками самостійної навчальної діяльності є такі:

- зміни самого суб'єкта;
- залежність від рівня розвитку здобувача та опора на досягнутий рівень розвитку;
- засвоєння загальних способів дій та наукових понять;
- передумання загальних засобів дій вирішенню завдань;
- залежність змін психічних властивостей та поведінки тих, хто навчається, від результатів їх власних дій.

Виконання самостійної роботи передбачає:

1. Опрацювання навчальної літератури за допомогою бібліотеки університету, мережі Інтернет.
2. Вивчення навчального матеріалу, який дається для самостійної роботи.
3. Засвоєння знань, видів та способів діяльності в конкретній предметній галузі.
4. Самоперевірка засвоєних знань за допомогою представлених питань.

За необхідності можна отримати індивідуальну консультацію викладача щодо виконання самостійної роботи. Для цього на кафедрі кожного семестру розробляється графік консультацій викладачів.

Питання для самостійної підготовки:

1. Участь в обговоренні підходів до їх розв'язання проблем вищої професійної освіти.

Оберіть одну із запропонованих тем:

1. Вища освіта на порозі глобальних змін
2. Освітні потреби або чого хочуть студенти
3. Конкурентоздатний заклад вищої освіти – це ...

Відповідно до обраної теми підготуйте виступ. Обґрунтуйте, як ви використали знання при підготовці виступу, у тому числі охарактеризувати формування Європейської системи вищої освіти в Україні.

2. Запропонуйте методи організації освітнього процесу для здобувачів освітнього рівня магістр, які навчаються за освітньо-професійною програмою та для здобувачів освітнього рівня магістр, які навчаються за освітньо-науковою програмою. Обґрунтуйте, як ви використали знання освітніх рівнів підготовки у вищій школі.

3. Складіть алгоритм підготовки до проведення практичного заняття та план проведення самого заняття за умови, що ви виступаєте дублером викладача і маєте таку інформацію: у більшості студентів мотивація до вивчення дисципліни знаходиться на середньому рівні. Обґрунтуйте, як ви використали знання сутності викладацької діяльності та основ дидактики.

4. Запропонуйте алгоритм вибору педагогічної технології для проведення занять для здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії» за умови, що половина з них має власний досвід практичної роботи у ролі викладача зі спеціальності за фахом. Обґрунтуйте, як ви використали знання сутності викладацької діяльності та освітніх рівнів підготовки здобувачів у вищій школі.

5. Запропонуйте модель проведення заняття із застосуванням інноваційних технологій у професійній підготовці здобувачів вищої освіти в умовах освітніх трансформацій. Обґрунтувати, яку роль відіграють у цьому процесі викладачі, здобувачі, роботодавці.

6. Підготувати коротку доповідь (письмово) з висвітленням і аналізом основних стратегій освітньої діяльності ЗВО

7. Підготувати коротку доповідь (письмово) з висвітленням і аналізом шляхів модернізації фахової підготовки (на прикладі спеціальності), критично оцінити змістовне та технологічне наповнення процесу підготовки.

8. Підготувати коротку доповідь (письмово) з висвітленням і аналізом структурно-логічної схеми у професійній ступеневій підготовці фахівця (на прикладі спеціальності).

9. Участь в обговоренні підходів до їх розв'язання проблем вищої професійної освіти

Оберіть одну із запропонованих тем:

1. Лідерство освіти
2. Потреби ринку праці або чого хочуть роботодавці
3. Конкурентоспроможний фахівець – це ...

Відповідно до обраної теми підготуйте виступ. Обґрунтуйте, як ви використали знання при підготовці виступу, у тому числі охарактеризувати формування Європейської системи вищої освіти в Україні.

10. Підготувати коротку доповідь (письмово) з висвітленням і аналізом основних стратегій освітньої діяльності ЗВО у підготовці конкурентоспроможних фахівців на підставі діяльності і вимог стейкхолдерів (на прикладі спеціальності)

Література для самопідготовки:

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк**. Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>

2. Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг. ред. В.В.Іванішин. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига:Латвія:Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.) <https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZHI2Lm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVkJjk4L0VUUb1IGbDEyWDJWRnFXMVFRHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>

3. Сучасна освіта України: державно управлінський аспект: монографія /Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І. Харків: ФОП Іванченко І.С.,2021. 292 с.
4. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної ради України. 2019. №2657-VIII. 2661 – VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 37-38, ст.2014). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
6. Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років». На сайті: Освітня політика: портал громадських експертів. URL :<http://education-ua.org/ua/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>
7. «Освіта незламної Харківщини» на 2024 – 2028 роки. <https://oblrada-kharkiv.gov.ua/program/oblasna-programa-rozvytku-osvityosvita-nezlamnoyi-harkivshhynyna-2024-2028-roky/>.
8. Стратегії розвитку Харківської області на період до 2027 р. (<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>)
9. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій” від 23.11.2011 ,№1341, дод. заг. част. п.3 (із змінами 2021)
10. Професійний стандарт https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf
11. Романовський О.Г., Ігнатюк О.А. (2022) Вимоги ринку праці та ключові тенденції формування «якісного» майбутнього фахівця другого та третього рівнів підготовки спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Теорія і практика управління соціальними системами. №1. С.3-11 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.1.01
12. Ігнатюк О.А., Романовський О.Г., Резнік С.М., Серєда Н.В., Костиця І.В. Галузевий та регіональний контекст підготовки здобувачів вищої освіти другого та третього рівнів спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Матеріали XIV МНПК «International scientific innovations in human life», 04-06.08.2022, Манчестер, Великобританія, <http://sci-conf.com.ua>
13. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Х.: «Стильна типографія», 2019. – 267 с https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4841/1/19_Pedahohyka%20vyshchoyi%20shkoly_NP.pdf
14. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. – 174 с. <http://eprints.zu.edu.ua/36984/1/%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%202023%20-%20%d0%a5%d0%86%d0%9c%d0%86%d0%af%202023.pdf>
15. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731992/1/%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%92%D0%A8_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf
16. Шевчук С.С. Вектори підвищення якості професійної підготовки фахівців у сучасних умовах / Імідж сучасного педагога: електрон. наук. фах. журнал. №3 (192). 2020. С.5-9.
17. Енциклопедія освіти/ Акад.пед.наук України; головний ред.В.Г.Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1040 с.
18. Лаппо В. В. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ: НАІР, 2020. 360 с. <https://kikip.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/94/2021/11/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%9F%D0%B5%D0%B4-%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>
19. Aliksieienko, T.F. (orcid.org/0000-0002-2060-2354), Pivnenko, Yuliia (orcid.org/0000-0001-5374-4925), Apalat, Hanna (orcid.org/0000-0003-1464-7174), Vysochan, Lesia (orcid.org/0000-0002-8978-5005) and Mohilevska, Viktoriia (orcid.org/0000-0003-2623-6313) (2020) *Evaluation of application of the method of teaching students of research activities in higher education institutions* Journal of critical reviews (JCR), 7 (14). pp. 532-534. ISSN 2394

20. Balyk, Nadiia (orcid.org/0000-0002-3121-7005), Oleksiuk, Vasyl (orcid.org/0000-0003-2206-8447), Shmyger, Galina (orcid.org/0000-0003-1578-0700) and Vasylenko, Yaroslav (orcid.org/0000-0002-2520-4515) (2024) *Study of the usage of STEM technologies in the context of training Ukrainian teachers of computer science in accordance with the social needs and challenges of today* Journal of Physics: Conference Series. XVI International Conference on Mathematics, Science and Technology Education (ICon-MaSTEd 2024) 15/05/2024 - 17/05/2024 Kryvyi Rih, Ukraine (2871). ISSN 1742-6596
21. Kravchenko, Olena (orcid.org/0000-0002-7955-3542), Tymchuk, Dmytro (orcid.org/0000-0002-4198-8372), Pavlysh, T.H. (orcid.org/0000-0002-5288-5301), Kyslenko, Dmytro (orcid.org/0000-0001-6929-4236) and Lutsenko, Olena (orcid.org/0000-0002-6864-908X) (2020) *Educational Management of Innovative Pedagogical Process in Higher Education Institutions (HEIs)* International Journal of Higher Education, 7 (9). pp. 1-11. ISSN 1927-6044
22. Bykov, V. (orcid.org/0000-0002-5890-6783), Gurzhii, Andrii N. (orcid.org/0000-0001-6729-6254), Ovcharuk, Oksana (orcid.org/0000-0001-7634-7922) and Ivaniuk, Iryna (orcid.org/0000-0003-2381-785X) (2022) *Professional Readiness of Teachers for Distance Learning in Quarantine in Ukraine* Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia, 1 (35). pp. 71-81. ISSN 0867-2040

Додаткова література

1. Дубініна О.М., Ігнатюк О.А. (2020) Методика діагностики професійно значущих якостей педагога-лідера. Теорія і практика управління соціальними системами. №1. С.68-79 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.1.08
2. Dubinina, O. N., Ihnatiuk, O. A. & Sereda, N. V. (2020), "The Phenomenon of Responsibility for the Preparation of Professional Leaders of Digital Generation", Information Technologies and Learning Tools, no. 79(5), pp. 325-340, available at: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3931>, DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.3931> (Accessed 21 October 2020).
3. Оксана Дубініна, Ольга Ігнатюк, Наталія Середя (2020) Теоретико-емпіричні аспекти визначення змісту поняття "професійна відповідальність педагога-лідера". Теорія і практика управління соціальними системами. №3. С. 83 – 92 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.3.09
4. Ігнатюк О.А. Формування «якісного майбутнього педагога-лідера» через призму відповідальності «викладача-здобувач-заклад вищої освіти». Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. пр.: за матеріалами Міжнародної наук.-прак. конф. «Духовно-моральнісні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації» 11-12 листопада 2021/ ред.О.Г.Романовського. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. Вип.52(56). С.51-59.
5. Ігнатюк О.А. Моделювання викладання педагогічних дисциплін у процесі підготовки майбутніх докторів філософії в умовах технічного університету. Адаптивне управління: серія Педагогіка №6(11), 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://adaptive.org.ua/> завантажити збірник Педагогіка №6(11), 2019.
6. Ігнатюк О.А. Характеристика результатів навчання та викладання дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» майбутнім докторам філософії в умовах технічного університету. Інноваційні програми, проекти в психології, педагогіці і освіті: Міжнарод.наук.-прак.конф.: м.Одеса, 15-16 березня 2019 / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-практичний центр прикладної інформатики НАН України: збірник наук.праць.- Одеса: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. – С.49-50
7. Ігнатюк О.А. Модель оцінки реалізації наукового потенціалу здобувачів вищої освіти рівнів «магістр» та «доктор філософії» спеціальності «Освітні, педагогічні науки». Модифікація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій: III Міжнарод.наук.-прак.конф.: м.Київ, 24-25 січня 2020/ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-практичний центр прикладної інформатики НАН України: збірник наук.праць. – Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2020. С.12-16.
8. Ігнатюк О.А., Дубініна О.М. Особливості розробки та запровадження методики з визначення коефіцієнту сформованості лідера. Modern science: Problems and Innovations: Abstracts of The 3rd International Scientific and practical conference, June 1-3, 2020. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2020. Pp.332-339. URL: <http://sci-conf.com.ua>

9. Dubinina, O. N., Ihnatiuk, O. A. & Sereda, N. V. (2020), Pedagogical Acme-Technology Of Formation Of Responsibility Among Leader-Professionals During The Process Of Professional Education . Теорія і практика управління соціальними системами. № 4. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/>

10. *Ольга* Ігнатюк Готовність до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх докторів філософії як стратегія і результат якості підготовки в технічному університеті. Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи: І Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю: м.Запоріжжя,10 квітня 2020. Запоріжжя: ЗНУ,2020. С.12-14.

11. Ігнатюк О.А. Важливість академічної культури в контексті якості лідерства освітнього простору технічного університету (на прикладі програм підготовки магістра та доктора філософії спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»). Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXX міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2022, 19-21 жовтня 2022 р. / за ред. проф. Сокола Є.І. Харків: НТУ «ХПІ». С.752.

12. Ігнатюк О.А. Аналіз зарубіжного досвіду Північної Європи щодо моделей професійної підготовки майбутніх творчих педагогів-лідерів в умовах вищої освіти. Теорія і практика управління соціальними системами. Харків: НТУ «ХПІ»,2022. №3. С.84-95. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.3.09

Методичні рекомендації/навчально-методичні матеріали до проведення практичних (семінарських) занять

План практичних занять

Тема	Кількість годин
Тема 1. Підготовка нової генерації педагогічних кадрів як стратегічний напрям. Формула успіху сучасного спеціаліста на ринку праці.	2
Тема 2. Мегатенденції у вищій освіті. Зміст, характеристика, приклади реалізації вітчизняний та закордонний досвід.	2
Тема 3. Методологічні підходи у підготовки сучасного конкурентоспроможного фахівця. Формування конкурентоспроможного фахівця на основі компетентісного, системного, діяльнісного підходів. Цілі, результати.	2
Тема 4. Формальний, неформальний та інформальний контексти формування готовності майбутнього здобувача у у вищій школі до професійної діяльності. Сутність, зміст, характеристика, приклади.	2
Тема 5. Функції професійної діяльності педагога та формування готовності майбутнього викладача до викладацької діяльності у вищій школі. Функції професійної діяльності педагога у ВШ. Базові поняття: Педагогічна майстерність, педагогічна техніка, структура потенціалу особистості викладача-лідера. Сутність та шляхи формування. Визначені базові поняття у вимірах науковців та аспірантів як майбутніх викладачів.	2
Тема 6. Суб'єктність педагогічного процесу у вищій школі. Ознаки прояву суб'єктності: активність, мотивація, ініціативність, включення у задачу, можливості самостійного аналізу своєї діяльності.	2
Тема 7. Відповідальність в системі «викладач-здобувач-ЗВО». Відповідальність викладача у відборі змісту освіти і підготовці сучасних конкурентоспроможних фахівців. Наукові школи у підготовці сучасних фахівців: змістовний, організаційно-процесуальний та особистісний компоненти.	1
Тема 8. Підготовка фахівців у вищій школі як база для розвитку особистісного, інтелектуального й професійного потенціалу майбутніх конкурентоспроможних фахівців: стратегії, напрями, завдання. 1. Лідерство освіти 2. Потреби ринку праці або чого хочуть роботодавці 3. Конкурентоспроможний фахівець – це ... Та інші теми.	1

Практичні завдання до занять

Тема 1. Процесуальна компетентність аспіранта: Завдання державної кадрової політики в освітній сфері. Конкурентоспроможний фахівець, вимоги до нього. Визначення skills та потенціалу особистості фахівця-лідера (можна на прикладі певної спеціальності аспіранта)

Тема 2. Підготовка Есе –1) розкрити які мегатенденції мають місце у процесі підготовки сучасних фахівців (на прикладі спеціальності аспіранта). 2) Проаналізуйте за якими показниками здійснюється оцінка забезпечення здобувачами якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя (одна із 17 глобальних цілей

сталого розвитку до 2030 року визначених Указом Президента України від 30 серпня 20219 року №722).

Тема 3. Процесуальна компетентність аспіранта: опрацювати джерела інформації щодо питання

Методологічні підходи у підготовці сучасних здобувачів вищої освіти та проаналізувати практику їх застосування в процесі підготовки сучасних здобувачів (на прикладі спеціальності аспіранта)

Тема 4. Процесуальна компетентність аспіранта: 1) Розкрийте питання: Формальна, неформальна та інформальна освіта у формування готовності майбутнього здобувача у вищій школі до професійної діяльності 2) розкрийте які місце посідають означені компоненти (Формальна, неформальна та інформальна освіта) у вашому особистісно-професійному розвитку, наведіть приклади.

Тема 5. Процесуальна компетентність аспіранта: роль і місце викладача в підготовці сучасного фахівця (на прикладі спеціальності). Погляди майбутнього викладача на стан особистісного розвитку компонентів готовності до викладацької діяльності та шляхи розвитку.

Тема 6. Процесуальна компетентність аспіранта: Есе - суб'єкт і об'єкт освітнього процесу: розкрити цілі і завдання, вимоги до учасників освітнього процесу (на прикладі спеціальності аспіранта)

Тема 7. Процесуальна компетентність аспіранта: роль і місце викладача в підготовці сучасного фахівця (на прикладі спеціальності). Погляди майбутнього викладача на стан особистісного розвитку компонентів готовності до викладацької діяльності та шляхи розвитку.

Тема 8. Підготовка ІДЗ (виступ із презентацією) Участь в обговоренні підходів до їх розв'язання проблем вищої професійної освіти

Оберіть одну із запропонованих тем:

1. Вища освіта на порозі глобальних змін
2. Освітні потреби або чого хочуть студенти
3. Конкурентоздатний заклад вищої освіти – це ... та інші за тематикою дисципліни

Відповідно до обраної теми підготуйте виступ. Обґрунтуйте, як ви використали знання при підготовці виступу, у тому числі охарактеризувати формування Європейської системи вищої освіти в Україні.

Рекомендовані джерела:

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк.** Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>

2. Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг.ред. В.В.Іванішин. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига:Латвія:Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.)
<https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZHI2Lm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVkJk4L0VUb1IGbDEyWDJWRnFXMVFORHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>

3. Сучасна освіта України: державно управлінський аспект: монографія /Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І.. Харків: ФОП Іванченко І.С.,2021. 292 с.

4. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної ради України. 2019. №2657-VIII. 2661 – VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 37-38, ст.2014). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
6. Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років». На сайті: Освітня політика: портал громадських експертів. URL :<http://education-ua.org/ua/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>
7. «Освіта незламної Харківщини» на 2024 – 2028 роки.
<https://oblrada-kharkiv.gov.ua/program/oblasna-programa-rozvytku-osvityosvita-nezlamnoyi-harkivshhynyna-2024-2028-roky/>.
8. Стратегія розвитку Харківської області на період до 2027 р. (<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>)
9. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій” від 23.11.2011 ,№1341, дод. заг. част. п.3 (із змінами 2021)
10. Професійний стандарт
https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf
11. Романовський О.Г., Ігнатюк О.А. (2022) Вимоги ринку праці та ключові тенденції формування «якісного» майбутнього фахівця другого та третього рівнів підготовки спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Теорія і практика управління соціальними системами. №1. С.3-11 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.1.01
12. Ігнатюк О.А., Романовський О.Г., Резнік С.М., Серета Н.В., Костиця І.В. Галузевий та регіональний контекст підготовки здобувачів вищої освіти другого та третього рівнів спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Матеріали XIV МНПК «International scientific innovations in human life», 04-06.08.2022, Манчестер, Великобританія, <http://sci-conf.com.ua>
13. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Х.: «Стильна типографія», 2019. – 267 с.
https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4841/1/19_Pedahohyka%20vyshchoyi%20shkoly_NP.pdf
14. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 174 с.
<http://eprints.zu.edu.ua/36984/1/%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%202023%20-%20%d0%a5%d0%86%d0%9c%d0%86%d0%af%202023.pdf>
15. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.
https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731992/1/%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%92%D0%A8_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf
16. Шевчук С.С. Вектори підвищення якості професійної підготовки фахівців у сучасних умовах / Імідж сучасного педагога: електрон. наук. фах. журнал. №3 (192). 2020. С.5-9.
17. Енциклопедія освіти/ Акад.пед.наук України; головний ред.В.Г.Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1040 с.
18. Лаппо В. В. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ: НАІР, 2020. 360 с.
<https://kikip.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/94/2021/11/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%9F%D0%B5%D0%B4-%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>
19. Aliksieienko, T.F. (orcid.org/0000-0002-2060-2354), Pivnenko, Yuliia (orcid.org/0000-0001-5374-4925), Apalat, Hanna (orcid.org/0000-0003-1464-7174), Vysochan, Lesia (orcid.org/0000-0002-8978-5005) and Mohilevska, Viktoriia (orcid.org/0000-0003-2623-6313) (2020) *Evaluation of application of the method of teaching students of research activities in higher education institutions* Journal of critical reviews (JCR), 7 (14). pp. 532-534. ISSN 2394
20. Balyk, Nadiia (orcid.org/0000-0002-3121-7005), Oleksiuk, Vasyl (orcid.org/0000-0003-2206-8447), Shmyger, Galina (orcid.org/0000-0003-1578-0700) and Vasylenko, Yaroslav (orcid.org/0000-

0002-2520-4515) (2024) *Study of the usage of STEM technologies in the context of training Ukrainian teachers of computer science in accordance with the social needs and challenges of today* Journal of Physics: Conference Series. XVI International Conference on Mathematics, Science and Technology Education (ICon-MaSTEd 2024) 15/05/2024 - 17/05/2024 Kryvyi Rih, Ukraine (2871). ISSN 1742-6596

21. Kravchenko, Olena (orcid.org/0000-0002-7955-3542), Tymchuk, Dmytro (orcid.org/0000-0002-4198-8372), Pavlysh, T.H. (orcid.org/0000-0002-5288-5301), Kyslenko, Dmytro (orcid.org/0000-0001-6929-4236) and Lutsenko, Olena (orcid.org/0000-0002-6864-908X) (2020) *Educational Management of Innovative Pedagogical Process in Higher Education Institutions (HEIs)* International Journal of Higher Education, 7 (9). pp. 1-11. ISSN 1927-6044

22. Bykov, V. (orcid.org/0000-0002-5890-6783), Gurzhii, Andrii N. (orcid.org/0000-0001-6729-6254), Ovcharuk, Oksana (orcid.org/0000-0001-7634-7922) and Ivaniuk, Iryna (orcid.org/0000-0003-2381-785X) (2022) *Professional Readiness of Teachers for Distance Learning in Quarantine in Ukraine* Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia, 1 (35). pp. 71-81. ISSN 0867-2040

Додаткова література

1. Дубініна О.М., Ігнатюк О.А. (2020) *Методика діагностики професійно значущих якостей педагога-лідера. Теорія і практика управління соціальними системами. №1. С.68-79 (фахове видання України)* <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.1.08

2. Dubinina, O. N., Ihnatiuk, O. A. & Sereda, N. V. (2020), "The Phenomenon of Responsibility for the Preparation of Professional Leaders of Digital Generation", *Information Technologies and Learning Tools*, no. 79(5), pp. 325-340, available at: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3931>, DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.3931> (Accessed 21 October 2020).

3. Оксана Дубініна, Ольга Ігнатюк, Наталія Середя (2020) *Теоретико-емпіричні аспекти визначення змісту поняття "професійна відповідальність педагога-лідера". Теорія і практика управління соціальними системами. №3. С. 83 - 92 (фахове видання України)* <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.3.09

4. Ігнатюк О.А. *Формування «якісного майбутнього педагога-лідера» через призму відповідальності «викладача-здобувач-заклад вищої освіти». Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. пр.: за матеріалами Міжнародної наук.-прак. конф. «Духовно-моральнісні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації» 11-12 листопада 2021/ ред.О.Г.Романовського. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. Вип.52(56). С.51-59.*

5. *Ігнатюк О.А. Моделювання викладання педагогічних дисциплін у процесі підготовки майбутніх докторів філософії в умовах технічного університету. Адаптивне управління: серія Педагогіка №6(11), 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://adaptive.org.ua/> завантажити збірник Педагогіка №6(11), 2019.*

6. *Ігнатюк О.А. Характеристика результатів навчання та викладання дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» майбутнім докторам філософії в умовах технічного університету. Інноваційні програми, проекти в психології, педагогіці і освіті: Міжнародна наук.-прак. конф.: м.Одеса, 15-16 березня 2019 / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-практичний центр прикладної інформатики НАН України: збірник наук.праць.- Одеса: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. – С.49-50.*

7. *Ігнатюк О.А. Модель оцінки реалізації наукового потенціалу здобувачів вищої освіти рівнів «магістр» та «доктор філософії» спеціальності «Освітні, педагогічні науки». Модифікація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій: III Міжнародна наук.-прак. конф.: м.Київ, 24-25 січня 2020/ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-практичний центр прикладної інформатики НАН України: збірник наук.праць. – Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2020. С.12-16.*

8. Ігнатюк О.А., Дубініна О.М. *Особливості розробки та запровадження методики з визначення коефіцієнту сформованості лідера. Modern science: Problems and Innovations: Abstracts of The 3rd International Scientific and practical conference, June 1-3, 2020. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2020. Pp.332-339. URL: <http://sci-conf.com.ua>*

9. Dubinina, O. N., Ihnatiuk, O. A. & Sereda, N. V. (2020), *Pedagogical Acme-Technology Of Formation Of Responsibility Among Leader-Professionals During The Process Of Professional*

Education . Теорія і практика управління соціальними системами. № 4. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/>

10. *Ольга* Ігнатюк Готовність до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх докторів філософії як стратегія і результат якості підготовки в технічному університеті. Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи: I Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю: м.Запоріжжя, 10 квітня 2020. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. С.12-14.

11. Ігнатюк О.А. Важливість академічної культури в контексті якості лідерства освітнього простору технічного університету (на прикладі програм підготовки магістра та доктора філософії спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»). Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXX міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2022, 19-21 жовтня 2022 р. / за ред. проф. Сокола Є.І. Харків: НТУ «ХПІ». С.752.

12. Ігнатюк О.А. Аналіз зарубіжного досвіду Північної Європи щодо моделей професійної підготовки майбутніх творчих педагогів-лідерів в умовах вищої освіти. Теорія і практика управління соціальними системами. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. №3. С.84-95. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.3.09

Методичні вказівки/рекомендації до виконання індивідуального завдання

Варіант 1 індивідуального завдання – доповідь-виступ. Участь в обговоренні підходів до їх розв’язання проблем вищої професійної освіти. Оберіть одну із орієнтованих тем:

1. Досвід ЗВО щодо формування систем забезпечення якістю
2. Вища освіта на порозі глобальних змін
3. Вища освіта: проблеми та шляхи вирішення.
4. Особливості сучасного покоління студентської молоді
5. Освітні потреби або чого хочуть студенти
6. Конкурентоздатний заклад вищої освіти – це ...
7. Зарубіжні та вітчизняні заклади вищої освіти: подібне та відмінне
8. Якість вищої освіти: вчора, сьогодні, завтра
9. Рейтинги закладів вищої освіти: «за» та «проти»
10. Можливості дистанційного навчання та роль викладача
11. Обличчя закладу вищої освіти – це ...
12. Навіщо потрібні дослідження задоволеності якістю вищої освіти?
13. Заклади вищої освіти та представники бізнес-структур (роботодавці): Що? Де? Коли? Як?
14. Know-How– Знаю як! (досвід Вашого ЗВО в контексті розвитку вищої освіти/забезпечення якості)
15. Пропозиція власної теми виступу (у площині проблематики педагогіки вищої школи).

Аспірантам пропонується провести прилюдну апробацію свого виступу. Для цього необхідно визначитися із темою і підготувати виступ на 3-5 хвилин, презентація матеріалів (10-20 слайдів), розкрити актуальність обраної теми, її значущість).

Вимога до презентації: Об’єм – 10-20 слайдів;

- Зміст: головне, що розкриває тему;
- Візуалізація: дизайн (шрифт – читабельний, колір, контрастність);
- Можуть бути (за бажанням) анімація, відео-фрагменти;
- Взаємодія з аудиторією.

Мати підготовлений виступ (текстовий файл виступу): формат А4, обсяг - 4 сторінки, інтервал -1,5; шрифт – times new roman 14, поля - верх, низ, зліва -2, право -1. Відповідно до обраної теми підготуйте виступ. Обґрунтуйте, як ви використали знання при підготовці виступу, у тому числі охарактеризувати формування Європейської системи вищої освіти в Україні.

Варіант 2 індивідуального завдання – визначити і схарактеризувати зміст та сутність інноваційних підходів, які застосовуються у професійній підготовці фахівців за вашою спеціальністю на кафедрі де Ви є аспірантом.

Підготувати звіт (текстовий файл) щодо виконання завдання. Вимоги до оформлення звіту (текстовий файл): формат А4, обсяг – 6-8 сторінок, інтервал -1,5; шрифт – times new roman 14, поля - верх, низ, зліва -2, право -1.

При написанні звіту слід враховувати наступні питання:

- необхідно розкрити **зміст та сутність інноваційних підходів**, педагогічні технології, які застосовуються у професійній підготовці фахівців вашої спеціальності;
- вказати переваги їх застосування у професійній підготовці фахівців вашого профілю;
- запропонуйте, як можна було би вдосконалити процес підготовки сучасних фахівців вашого профілю.

https://drive.google.com/file/d/1z1WIZitW8TwKefno_IJVu6nzDa39QjOv/view

Під час звіту виконання завдання варіанту 2 окрім текстового файлу підготувати презентацію свого виступу.

Вимога до презентації: Об’єм – до 10-20 слайдів;

- Зміст: головне, що розкриває тему;
- Візуалізація: дизайн (шрифт – читабельний, колір, контрастність);
- Можуть бути (за бажанням) анімація, відео-фрагменти;
- Взаємодія з аудиторією.

Навчально-методичні матеріали для поточного, проміжного й підсумкового контролю

Підсумкова оцінка по дисципліні вираховується як сума балів поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль включає оцінювання:

- активності під час аудиторних занять
- виконання завдань самостійної роботи
- виконання практичних завдань
- виконання ІЗ

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену, який передбачає усну відповідь по екзаменаційному білету. Екзаменаційний білет включає два теоретичні питання та одне практичне завдання. Вибір номеру екзаменаційного білету та номеру практичного завдання здійснюється випадковим чином (спочатку обирається білет, в якому зазначено два теоретичні питання, потім обирається номер практичного завдання). Після вислуховування всіх відповідей аспірантів оголошуються оцінки за екзамен та підсумкова оцінка по дисципліні. Підсумкова оцінка вносяться у Відомість обліку успішності. Відомість передається в аспірантуру у день проведення екзамену.

Зразок екзаменаційного білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”

Кафедра: *педагогіки і психології управління соціальними системами ім. акад.*

І.А. Зязюна

Спеціальність *011 – «Освітні, педагогічні науки»*

Освітня програма *Освітні, педагогічні науки*

Навчальна дисципліна *Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки фахівців*

Семестр *III*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

1. Державне регулювання освітньої діяльності
2. Назвіть форми, методи, засоби навчання із використанням педагогічних інновацій, та обґрунтуйте доцільність їх використання.
3. Практичне завдання

Здобувач, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового контролю, має право звернутися до апеляційної комісії у день оголошення результатів оцінювання. Апеляція має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного дня після її подання. Здобувач, який подав апеляцію, має право бути присутнім при розгляді своєї заяви. Апеляційна комісія створюється розпорядженням директора інституту.

Докладно процес апеляції описаний у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/01/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_29_11_2023.pdf).

Критерії оцінювання успішності аспіранта та розподіл балів:

Поточне тестування та самостійна робота								ІЗ	КР	екзамен	Сума
Змістовий модуль 1								20	12	20	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
6	6	6	6	6	6	6	6				

де T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Розподіл балів за теми змістових модулів:

Відвідування лекційних занять та робота аспіранта на лекції – 2 бали,

Робота на практичних заняттях – 2 бали,

Виконання завдань для самостійної роботи – 2 бали.

Усього – 6 балів за кожною темою.

Оцінювання індивідуального завдання (складання завдання та виступ)* входить до ЗМ1

Зміст роботи за темою	технологічна частина	Захист роботи (виступ)	Сума
До 5 балів	До 5 балів	До 10 балів	20

Таблиця 1 НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПО ДИСЦИПЛІНІ

Форми поточного контролю	Оцінювання
Активна робота на занятті (лекційному, практичному)	1 бал на одному занятті (загалом 20 балів за семестр)
Експрес-опитування (усне, письмове, тести)	2 бали на одному занятті (загалом 20 балів за семестр)
Виконання завдань самостійної роботи (письмове завдання, есе)	2 бали за кожною темою (загалом 20 балів за семестр)
Комплексно-орієнтоване ІДЗ та підготовка презентації із доповіддю	20 балів* (оцінювання індивідуального завдання наведено нижче(див.табл.2)
Підсумкова письмова контрольна робота	12 балів
Підсумковий контроль	Оцінюється сумою набраних балів Max – 100 балів; Min – 60 балів, яка дозволяє здобувачу ступеня PhD отримати допуск до екзамену

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку та підсумкової контрольної роботи (20%) та поточного оцінювання (80%).

Екзамен: див. табл 2. оцінювання.

Поточне оцінювання: тести, виконання завдань на практичних заняттях та завдань для самостійної роботи (80%).

Таблиця 2 Критерії оцінювання екзамену

Критерії оцінювання	Бали
Глибоке знання навчального матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Можуть бути незначні неточності	20-18
Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Відповіді можуть містити певні неточності	17-15
Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування. Відповіді можуть бути не повними, з незначними помилками	14-12
Знання основних фундаментальних положень. Відповіді містять деякі помилки.	9-11
Знання основних фундаментальних положень матеріалу. Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу дисципліни	6-8
Знання та вміння фрагментарні, слабкі	3-5
Відсутність знань значної частини матеріалу	0-2

Таблиця 3 Критерії оцінювання експрес-опитування, письмових завдань, есе, підсумкової контрольної роботи

Критерії оцінювання		Бали оцінювання експрес-опитування /письмових завдань, есе	Бали оцінювання підсумкової контрольної роботи
позитивні	негативні		
<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити глибокий, критичний теоретичний аналіз; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати практичні завдання повно, безпомилково, з глибоким обґрунтуванням. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності	1,9-2	11-12
<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичний аналіз; - вміння вирішувати практичні завдання повно, безпомилково, з глибоким обґрунтуванням. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;	1,6-1,8	9-10
<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичний аналіз; - вміння вирішувати практичні завдання. 	Невміння використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань достатньо повно, в обґрунтуванні можуть бути незначні помилки	1,3-1,5	7-8
<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вирішення практичних завдань частково правильне 	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати	0,8-1,2	5-6

	<p>викладений матеріал і виконувати глибокий аналіз;</p> <p>- виконання практичних завдань не повне, обґрунтування – поверхове, містять деякі помилки</p>		
<p>- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля,</p> <p>- дають найпростіші відповіді при вирішенні практичних завдань.</p>	<p>Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля;</p> <p>- невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку;</p> <p>- невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань</p>	0,4-0,6	3-4
<p>Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.</p>	<p>Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля;</p> <p>- істотні помилки у відповідях на запитання;</p> <p>- невміння вирішувати практичні завдання.</p>	0,2 -0,3	1,5-2
<p>Додаткове вивчення</p>	<p>- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля;</p> <p>- істотні помилки у відповідях на запитання;</p> <p>- незнання основних</p>	0-0,1	0-1

	<p>фундаментальних положень; - невміння вирішувати практичні завдання</p>		
--	--	--	--

Таблиця 4 Критерії оцінювання комплексно-орієнтованого індивідуального завдання

Критерії оцінювання		Підсумковий Бал
позитивні	негативні	
<p>1.1. <u>Зміст тексту(6-7 балів):</u> Глибоке знання матеріалу теми КО ІДЗ, глибоке опрацювання матеріалу щодо теми основних і додаткових літературних джерел та достатньо повно представлений текст ІДЗ за обраною темою;</p>	<p>Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності</p>	16-20
<p>1.2. <u>Технологічна частина (6-7 балів):</u> вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити глибокий, критичний теоретичний аналіз; - вміння застосувати цифрові технології для виступу;</p>		
<p>1.3. <u>Захист роботи –(9- 10 балів)</u> - Доповідь лаконічна, логічна та змістовна; відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння представити завдання повно, безпомилково , з глибоким обґрунтуванням.</p>		
<p>2.1. <u>Зміст тексту (4 -5 балів):</u>Грунтовна структура, логічна побудова змісту матеріалу, глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем та його представлення у підготовленому тексті виступу за обраною темою;</p>	<p>Відповіді на запитання містять певні неточності ;</p>	10-15
<p>2.2. <u>Технологічна частина (4-5 балів):</u> вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити глибокий, критичний теоретичний аналіз; - вміння застосувати цифрові технології для виступу;</p>		
<p>2.3. <u>Захист роботи –(6-8 балів):</u> Доповідь лаконічна, логічна та змістовна; Вміння надавати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичний аналіз; - вміння представляти виступ із презентацією добре структуровано, може містити певні неточності, достатній рівень обґрунтування.</p>		
<p>3.1. <u>Зміст тексту (2-3 бали):</u></p>	Невміння використ	5-9

<p>Добра обізнаність, міцні знання матеріалу, що вивчається у дисципліни та представляється у підготовленому тексті виступу за обраною темою;</p>	<p>увати теоретичні знання для визначення і вирішення практичних завдань достатньо повно, в обґрунтуванні можуть бути незначні помилки</p>		
<p>3.2. Технологічна частина (2-3 бали): - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичний аналіз; - вміння визначати напрями і вирішувати практичні завдання.</p>		<p>Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати і викладений матеріал і виконувати глибокий аналіз; - виконання практичних завдань не повне, обґрунтування – поверхове, містять деякі помилки</p>	<p>1-4</p>
<p>3.3. Захист роботи –(3-5 балів): - вміння представляти виступ із презентацією не достатньо добре структуровано, з незначними помилками, з недостатньо глибоким обґрунтуванням.</p>			
<p>4.1. Зміст тексту (0-1 бали) Обізнаність змісту матеріалу, знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та представляються з метою практичного застосування;</p>			
<p>4.2. Технологічна частина (0-1 бали): вміння давати найпростіші відповіді при вирішенні практичних завдань обраної теми.</p>			
<p>4.3. Захист роботи –(1-2 бали): - Доповідь не достатньо логічна та змістовна; Вміння поверхово представляти підготовлений матеріал та висловлювати свою думку; - вміння представляти виступ із презентацією не достатньо структурованою, може містити певні неточності, істотні помилки у відповідях на питання.</p>			

Контрольні питання з дисципліни:

1. Сутність поняття «освітня євроінтеграція», «вища освіта», «професійна діяльність», «професійна підготовка», «професійний стандарт», «освітній стандарт», «педагогічна система», «якість освіти», «стейкхолдери».
2. Європейські ініціативи щодо вдосконалення системи управління якістю освіти.
3. Європейська кредитно-трансфертна накопичувальна система, її принципи, шляхи і засоби адаптації у вищу освіту України.
4. Характеристика системи вищої освіти в Україні.
5. Студентоцентрикований підхід. Компетентності та результати навчання. Таксономія Блума в когнітивній сфері.
6. Державне регулювання професійної діяльності.
7. Загальні принципи суспільного поділу праці в Україні.
8. Система нормативних документів сфери праці: суспільний поділ праці. Система нормативних документів сфери праці: кваліфікаційні характеристики та посадові інструкції.
9. Державне регулювання освітньої діяльності.
10. Система нормативних документів сфери освіти: система стандартів вищої освіти.
11. Стандарти вищої освіти як підсистема: призначення, українська модель, відповідність ринковим вимогам.
12. Система нормативних документів сфери освіти: організація навчального процесу у ЗВО.
13. Система нормативних документів сфери освіти: управління системою вищої освіти.
14. Основні напрями модернізації управління сучасною вищою школою України. Системний підхід як методологія проектування, прогнозування і моделювання вищої освіти у часі і просторі.
15. Сучасні основні тенденції розвитку вищої освіти (глобалізація, інтеграція, демократизація, фундаменталізація, гуманізація та особистісна орієнтація тощо.)
16. Управління кар'єрою. Побудова кар'єрограми.
17. Проаналізувати формальну, неформальну та інформальну освіту у формуванні конкурентоспроможного фахівця.
18. Державне регулювання освітньої діяльності.
19. Стандарти вищої освіти як підсистема: призначення, українська модель, відповідність ринковим вимогам.
20. Педагогічний процес як динамічна система.
21. Підсистема кадрового ресурсу вищої школи: цілі, завдання, досягнення, проблеми. Охарактеризувати професійну діяльність викладача закладу вищої освіти у контексті сучасних змін освітньої галузі.
22. Основні напрями модернізації управління сучасною вищою школою

України.

23. Охарактеризувати галузевий та регіональний контексти підготовки здобувачів вищої освіти.
24. Гуманістично орієнтована модель підготовки фахівців у вищій школі як база для розвитку особистісного, інтелектуального й професійного потенціалу майбутніх конкурентоспроможних фахівців.
25. Формування змісту навчання: освітньо-професійна програма підготовки фахівців.
26. Цілі освітньо-професійної підготовки фахівців. Моделювання професійної діяльності фахівців.
27. Охарактеризувати євроінтеграційні аспекти якісних змін в освітянському процесі вищої школи.
28. Інформаційна база освітньої та професійної підготовки фахівців.
29. Структурно-логічна схема формування змісту професійної підготовки фахівців.
30. Проектування цілей, змісту, методів навчання в програмі навчальної дисципліни.

Перелік практичних завдань для контролю знань

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ (до екзаменаційного білету)

1. Участь в обговоренні підходів до їх розв'язання проблем вищої професійної освіти

Оберіть одну із запропанованих тем:

1. Вища освіта на порозі глобальних змін
2. Освітні потреби або чого хочуть студенти
3. Конкуренездатний заклад вищої освіти – це ...

Відповідно до обраної теми підготуйте виступ. Обґрунтуйте, як ви використали знання при підготовці виступу, у тому числі охарактеризувати формування Європейської системи вищої освіти в Україні.

2. Запропонуйте методи організації освітнього процесу для здобувачів освітнього рівня магістр, які навчаються за освітньо-професійною програмою та для здобувачів освітнього рівня магістр, які навчаються за освітньо-науковою програмою. Обґрунтуйте, як ви використали знання освітніх рівнів підготовки у вищій школі.

3. Складіть алгоритм підготовки до проведення практичного заняття та план проведення самого заняття за умови, що ви виступаєте дублером викладача і маєте таку інформацію: у більшості студентів мотивація до вивчення

дисципліни знаходиться на середньому рівні. Обґрунтуйте, як ви використали знання сутності викладацької діяльності та основ дидактики.

4. Запропонуйте алгоритм вибору педагогічної технології для проведення занять для здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії» за умови, що половина з них має власний досвід практичної роботи у ролі викладача зі спеціальності за фахом. Обґрунтуйте, як ви використали знання сутності викладацької діяльності та освітніх рівнів підготовки здобувачів у вищій школі.

5. Запропонуйте модель проведення заняття із застосуванням інноваційних технологій у професійній підготовці здобувачів вищої освіти в умовах освітніх трансформацій. Обґрунтувати, яку роль відіграють у цьому процесі викладачі, здобувачі, роботодавці.

6. Підготувати коротку доповідь (письмово) з висвітленням і аналізом основних стратегій освітньої діяльності ЗВО

7. Підготувати коротку доповідь (письмово) з висвітленням і аналізом шляхів модернізації фахової підготовки (на прикладі спеціальності), критично оцінити змістовне та технологічне наповнення процесу підготовки.

8. Підготувати коротку доповідь (письмово) з висвітленням і аналізом структурно-логічної схеми у професійній ступеневій підготовці фахівця (на прикладі спеціальності).

9. Участь в обговоренні підходів до їх розв'язання проблем вищої професійної освіти

Оберіть одну із запропанованих тем:

1. Лідерство освіти
2. Потреби ринку праці або чого хочуть роботодавці
3. Конкурентоспроможний фахівець – це ...

Відповідно до обраної теми підготуйте виступ. Обґрунтуйте, як ви використали знання при підготовці виступу, у тому числі охарактеризувати формування Європейської системи вищої освіти в Україні.

10. Підготувати коротку доповідь (письмово) з висвітленням і аналізом основних стратегій освітньої діяльності ЗВО у підготовці конкурентоспроможних фахівців на підставі діяльності і вимог стейкхолдерів (на прикладі спеціальності)

Матеріали для підготовки:

Базова

1. Програма, методичні вказівки, питання самостійної роботи та контрольні завдання з освітнього компоненту «Наукові основи вищої професійної освіти і підготовки майбутніх фахівців» для здобувачів освітньо-наукового рівня підготовки «доктор філософії» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» усіх форм навчання» / уклад. **О. А. Ігнатюк**. Х. : НТУ «ХПІ», 2024. 48 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78246>

2. Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи: монографія/ за заг.ред. В.В.Іванішин. Кам'янець-Подільський. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига:Латвія:Baltija Publishing, 2024. (Розділ 4. Психолого-педагогічні аспекти викладання: досвід та здобутки. Ольга ІГНАТЮК Особливості викладання професійно орієнтованих та педагогічних освітніх компонентів програм підготовки аспірантів усіх спеціальностей технічного університету до інноваційної педагогічної діяльності. С.275-285.)
<https://onedrive.live.com/?redeem=aHR0cHM6Ly8xZHI2Lm1zL2IvYy8wNDhhMDY5YjgyNWVkJk4L0VUb11GbDEyWDJWRnFXMVFORHdCMDNvQjU4U0VaeExqR01Xek9obXpPVEMzN3c&cid=048A069B825ED698&id=48A069B825ED698%21s5d16183a5f764565a96d503c3c01d37a&parId=48A069B825ED698%21137&o=OneUp>

3. Сучасна освіта України: державно управлінський аспект: монографія /Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І.. Харків: ФОП Іванченко І.С.,2021. 292 с.

4. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної ради України. 2019. №2657-VIII. 2661 – VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

5. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), № 37-38, ст.2014). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

6. Проект «Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років». На сайті: Освітня політика: портал громадських експертів. URL :<http://education-ua.org/ua/draft-regulations/319-proekt-kontseptsiya-rozvitku-osviti-ukrajini-na-period-2015-2025-rokiv>

7. «Освіта незламної Харківщини» на 2024 – 2028 роки.
<https://oblrada-kharkiv.gov.ua/program/oblasna-programa-rozvytku-osvityosvita-nezlamnoyi-kharkivshhynyna-2024-2028-roky/>.

8. Стратегія розвитку Харківської області на період до 2027 р.
<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>

9. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій” від 23.11.2011 ,№1341, дод.заг.част.п.3 (із змінами 2021)

10. Професійний стандарт
https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf

11. Романовський О.Г., Ігнатюк О.А. (2022) Вимоги ринку праці та ключові тенденції формування «якісного» майбутнього фахівця другого та третього рівнів підготовки спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Теорія і практика управління соціальними системами. №1. С.3-11 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.1.01

12. Ігнатюк О.А., Романовський О.Г., Резнік С.М., Серєда Н.В., Костиця І.В. Галузевий та регіональний контекст підготовки здобувачів вищої освіти другого та третього рівнів спеціальності 011 «освітні, педагогічні науки». Матеріали XIV МНПК «International scientific innovations in human life», 04-06.08.2022, Манчестер, Великобританія, <http://sci-conf.com.ua>

13. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Х.: «Стильна типографія», 2019. 267 с
https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4841/1/19_Pedahohyka%20vyshchoyi%20shkoly_NP.pdf

14. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 174 с.
<http://eprints.zu.edu.ua/36984/1/%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%202023%20-%20%d0%a5%d0%86%d0%9c%d0%86%d0%af%202023.pdf>

15. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731992/1/%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%92%D0%A8%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

16. Шевчук С.С. Вектори підвищення якості професійної підготовки фахівців у сучасних умовах / Імідж сучасного педагога: електрон. наук. фах. журнал. №3 (192). 2020. С.5-9.

17. Енциклопедія освіти/ Акад.пед.наук України; головний ред.В.Г.Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1040 с.

18. Лаппо В. В. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ: НАІР, 2020. 360 с.

<https://kikpip.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/94/2021/11/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%9F%D0%B5%D0%B4-%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>

19. Aliksieienko, T.F. (orcid.org/0000-0002-2060-2354), Pivnenko, Yuliia (orcid.org/0000-0001-5374-4925), Apalat, Hanna (orcid.org/0000-0003-1464-7174), Vysochan, Lesia (orcid.org/0000-0002-8978-5005) and Mohilevska, Viktoriia (orcid.org/0000-0003-2623-6313) (2020) *Evaluation of application of the method of teaching students of research activities in higher education institutions* Journal of critical reviews (JCR), 7 (14). pp. 532-534. ISSN 2394

20. Balyk, Nadiia (orcid.org/0000-0002-3121-7005), Oleksiuk, Vasyl (orcid.org/0000-0003-2206-8447), Shmyger, Galina (orcid.org/0000-0003-1578-0700) and Vasylenko, Yaroslav (orcid.org/0000-0002-2520-4515) (2024) *Study of the usage of STEM technologies in the context of training Ukrainian teachers of computer science in accordance with the social needs and challenges of today* Journal of Physics: Conference Series. XVI International Conference on Mathematics, Science and Technology Education (ICon-MaSTEd 2024) 15/05/2024 - 17/05/2024 Kryvyi Rih, Ukraine (2871). ISSN 1742-6596

21. Kravchenko, Olena (orcid.org/0000-0002-7955-3542), Tymchuk, Dmytro (orcid.org/0000-0002-4198-8372), Pavlysh, T.H. (orcid.org/0000-0002-5288-5301), Kyslenko, Dmytro (orcid.org/0000-0001-6929-4236) and Lutsenko, Olena (orcid.org/0000-0002-6864-908X) (2020) *Educational Management of Innovative Pedagogical Process in Higher Education Institutions (HEIs)* International Journal of Higher Education, 7 (9). pp. 1-11. ISSN 1927-6044

22. Bykov, V. (orcid.org/0000-0002-5890-6783), Gurzhi, Andrii N. (orcid.org/0000-0001-6729-6254), Ovcharuk, Oksana (orcid.org/0000-0001-7634-7922) and Ivaniuk, Iryna (orcid.org/0000-0003-2381-785X) (2022) *Professional Readiness of Teachers for Distance Learning in Quarantine in Ukraine* Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J, Paedagogia-Psychologia, 1 (35). pp. 71-81. ISSN 0867-2040

Додаткова література

1. Дубініна О.М., Ігнатюк О.А. (2020) Методика діагностики професійно значущих якостей педагога-лідера. Теорія і практика управління соціальними системами. №1. С.68-79 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.1.08

2. Dubinina, O. N., Ihnatiuk, O. A. & Sereda, N. V. (2020), "The Phenomenon of Responsibility for the Preparation of Professional Leaders of Digital Generation", Information Technologies and Learning Tools, no. 79(5), pp. 325-340, available at: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3931>, DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.3931> (Accessed 21 October 2020).

3. Оксана Дубініна, Ольга Ігнатюк, Наталія Середя (2020) Теоретико-емпіричні аспекти визначення змісту поняття "професійна відповідальність педагога-лідера". Теорія і практика управління соціальними системами. №3. С. 83 – 92 (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2020.3.09

4. Ігнатюк О.А. Формування «якісного майбутнього педагога-лідера» через призму відповідальності «викладача-здобувач-заклад вищої освіти». Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. пр.: за матеріалами Міжнародної наук.-прак. конф. «Духовно-моральнісні основи та відповідальність особистості у долі людської цивілізації» 11-12 листопада 2021/ ред.О.Г.Романовського. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. Вип.52(56). С.51-59.

5. Ігнатюк О.А. Моделювання викладання педагогічних дисциплін у процесі підготовки майбутніх докторів філософії в умовах технічного університету. Адаптивне управління: серія

Педагогіка №6(11),2019 [Електронний ресурс].Режим доступу: <https://adaptive.org.ua/> завантажити збірник Педагогіка №6(11),2019.

6. *Ігнатюк О.А.* Характеристика результатів навчання та викладання дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» майбутнім докторам філософії в умовах технічного університету. Інноваційні програми, проекти в психології, педагогіці і освіті: Міжнарод.наук.-практ.конф.:м.Одеса, 15-16 березня 2019 / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-практичний центр прикладної інформатики НАН України: збірник наук.праць. - Одеса: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. С.49-50.

7. *Ігнатюк О.А.* Модель оцінки реалізації наукового потенціалу здобувачів вищої освіти рівнів «магістр» та «доктор філософії» спеціальності «Освітні, педагогічні науки». Модифікація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій: III Міжнарод.наук.-практ.конф.:м.Київ, 24-25 січня 2020/ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-практичний центр прикладної інформатики НАН України: збірник наук.праць. – Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2020. С.12-16.

8. *Ігнатюк О.А., Дубініна О.М.* Особливості розробки та запровадження методики з визначення коефіцієнту сформованості лідера. Modern science: Problems and Innovations: Abstracts of The 3rd International Scientific and practical conference, June 1-3,2020.SSPG Publish. Stockholm, Sweden.2020. Pp.332-339. URL: <http://sci-conf.com.ua>

9. *Dubinina, O. N., Ihnatiuk, O. A. & Sereda, N. V. (2020),* Pedagogical Acme-Technology Of Formation Of Responsibility Among Leader-Professionals During The Process Of Professional Education . Теорія і практика управління соціальними системами. № 4. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/>

10. *Ольга Ігнатюк* Готовність до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх докторів філософії як стратегія і результат якості підготовки в технічному університеті. Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи: I Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю: м.Запоріжжя, 10 квітня 2020. – Запоріжжя: ЗНУ, 2020. С.12-14.

11. *Ігнатюк О.А.* Важливість академічної культури в контексті якості лідерства освітнього простору технічного університету (на прикладі програм підготовки магістра та доктора філософії спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»). Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXX міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2022, 19-21 жовтня 2022 р. / за ред. проф. Сокола Є.І. Харків: НТУ «ХПІ». С.752.

12. *Ігнатюк О.А.* Аналіз зарубіжного досвіду Північної Європи щодо моделей професійної підготовки майбутніх творчих педагогів-лідерів в умовах вищої освіти. Теорія і практика управління соціальними системами. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. №3. С.84-95. (фахове видання України) <http://tipus.khpi.edu.ua/> DOI:10.20998/2078-7782.2022.3.09

Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua>
2. <https://www.coursera.org/learn/being-researcher>
3. <https://www.coursera.org/lecture/scientist/on-being-a-scientist>